

Aan de leden van de Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
en aan de leden van de Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum

24 juni 2016

Contactpersoon

Mieneke Kwist

Ons kenmerk

BGZJ/mekt/cecs/186453/2016

Onderwerp

AO Jeugdhulp 30 juni

Bijlage(n)

Doorkiesnummer

06 10874467

Uw kenmerk

Geachte leden van de Vaste commissies voor VWS en V&J,

Op 30 juni overlegt u met de bewindslieden van VWS en V&J over de jeugdhulp. De Branches (Gespecialiseerde) Zorg voor Jeugd – Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, VGN en VOBC- maakten u in maart deelgenoot van hun grote zorgen inzake de stand van zaken binnen de jeugdhulp.

Deze zorgen zijn nog verder toegenomen. De regionale samenwerking staat meer en meer onder druk, van coördinatie van bovenregionale jeugdhulp is amper sprake, er zijn nog altijd forse betalingsachterstanden en liquiditeitsproblemen en de administratieve lasten blijven onverminderd hoog.

Wij zijn hierover veel in overleg met de VNG en met het ministerie. Zij delen onze zorgen en wij ervaren zeker bereidheid om problemen op te lossen. VNG en BGZJ voeren constructief bestuurlijk en ambtelijk overleg over de forse uitvoeringsproblemen waarmee gemeenten en aanbieders zich geconfronteerd zien. Waar het nu vooral stikt is de uitvoering van landelijk gemaakte afspraken.

Administratieve lasten

Op 16 juni berichtte de Volkskrant dat uit onderzoek van GGZ Nederland blijkt dat aanbieders van jeugd-ggz sinds de transitie 18 miljoen euro extra uitgeven aan administratieve lasten. Dit onderzoek bevestigt het beeld dat we al langer hebben. Ook de VNG erkent dit. Helaas is het beeld in de rest van de jeugdhulp niet anders. Dit ondanks alle inspanningen van alle partijen om tot verbetering te komen.

Wat ons betreft hoeft nu geen verder onderzoek gedaan te worden om meer inzicht te krijgen, maar moeten de problemen worden opgelost. Zoals de staatssecretaris schrijft: er moeten merkbaar minder regels komen. De gezamenlijke inzet van branches en VNG binnen het ISD-project (doel: standaardiseren van de informatievoorziening binnen het sociaal domein) helpt, mits alle 390 gemeenten ook daadwerkelijk in de uitvoering tot

standaardisatie en uniformering komen. Anders dreigt de door KPMG in hun rapportage over de administratieve lasten geschetste toekomst, waarin de administratieve lasten bij de gemeenten wel gaan afnemen omdat zij het voor zichzelf inregelen, maar bij de zorgaanbieders onveranderd hoog blijven als gevolg van de grote verscheidenheid tussen gemeenten.

Het zou helpen als de staatssecretaris als stelselverantwoordelijke een beroep doet op aanbieders en gemeenten om de binnen het ISD-traject opgeleverde standaarden en protocollen voor de uniformering van betalings- en berichtenverkeer in de jeugdhulp per direct toe te gaan passen. En als hij, in aansluiting op zijn toezegging in het kader van zijn brief inzake regeldruk, ook daadwerkelijk ingrijpt indien dit in relatie tot de inkoop 2017 niet tijdig gebeurt. Bijvoorbeeld door landelijk afgesproken formats dwingend voor te schrijven. Anders is de volgende inkoopronde alweer voorbij en gaan we een derde jaar van de decentralisatie in waarin de uitvoeringsproblemen de transformatie in de weg staan.

Vraagstuk bovenregionale zorg en rol kwartiermaker

In aanloop naar de transitie is een indeling gemaakt in 42 jeugdhulpregio's waarbinnen jeugdhulp moest worden ingekocht. De regionale werkwijze, samenwerking en afstemming, is essentieel voor een samenhangend aanbod van jeugdhulp. Samenwerking binnen en tussen de regio's is bovendien noodzakelijk om het (specialistische) bovenregionale jeugdhulpaanbod in stand te houden. Daarover is iedereen het eens. Echter, anderhalf jaar na de transitiedatum is deze regio-indeling aan het desintegreren. Regio's vallen uiteen, nieuwe (kleinere) regio's ontstaan, sommige gemeenten gaan zelfstandig verder en kiezen hierin ook voor onomkeerbare modellen waarin samenwerking wordt geblokkeerd. Alphen aan de Rijn is hier een voorbeeld van.

De doelstellingen van de gezamenlijke ambitie van 'Ruimte voor Jeugdhulp' raken daarmee uit beeld. Een stabiele regiostructuur is bij uitstek van belang om regie te kunnen houden op de bovenregionale jeugdhulpfuncties. Samenwerking tussen goed functionerende jeugdhulpregio's is voorwaarde om te kunnen bepalen welke bovenregionale hulp blijvend nodig is en de aanbieders waar het om gaat overeind te houden.

Rijk en gemeenten hebben recent een kwartiermaker aangesteld om onder meer het proces in gang te zetten met betrekking tot het vraagstuk van de bovenregionale jeugdhulp en het ontwikkelen van een uitvoeringsplan voor de transformatie als geheel, waarvoor de visie is neergelegd in de notitie 'Ruimte voor jeugdhulp'. Deze kwartiermaker brengt naar wij verwachten op korte termijn het proces in de regio's op gang waarin gemeenten en aanbieders zich samen een concreet beeld gaan vormen van de benodigde jeugdhulp in de betreffende regio.

In dat proces moet ook benoemd worden in welke regio's het goed gaat en in welke niet. Daarnaast moet er een balans gevonden worden tussen enerzijds de veranderbaarheid die nodig is voor een vruchtbaar proces binnen en tussen regio's en anderzijds de bestuurlijke continuïteit die noodzakelijk is voor het maken en bestendigen van afspraken. Wij zijn blij met het traject dat de kwartiermaker af gaat leggen en verlenen daar van harte onze volle medewerking aan. Wel is het van groot belang om het gevoel van urgentie in dit proces vast te houden en daarnaast de kwartiermaker te voorzien van voldoende personele ondersteuning om haar taak waar te kunnen maken. In het najaar moeten er concrete resultaten zijn.

Liquiditeitsproblematiek

De liquiditeitsproblemen bij jeugdhulpaanbieders zijn nog steeds fors, onder meer door uitblijvende betaling van facturen voor geleverde jeugdhulp. VNG, BGZJ en TAJ hebben inmiddels overeenstemming bereikt over een escalatiemodel waarin gemeenten en aanbieders ertoe worden bewogen met elkaar in gesprek te gaan in geval van liquiditeitsproblemen en dat voor de aanbieders de drempel wegneemt om contact met de TAJ te zoeken. Hierdoor wordt ook de TAJ beter in staat gesteld haar rol als intermediair in te vullen.

Daarnaast zijn VNG en BGZJ in bespreking over modellen voor de betaling van onder handen werk. Wij hopen binnen afzienbare termijn draagvlak te kunnen creëren voor het gebruik van dergelijke modellen in de contractering tussen gemeenten en aanbieders. Ook hier weer geldt dat niet de intenties het probleem zijn, maar de uitvoering. De staatssecretaris zou vanuit zijn stelselverantwoordelijkheid deze standaardisatie beter kunnen verankeren.

Woonplaatsbeginsel

Het woonplaatsbeginsel zorgt voor vertraging in de betaling van geleverde zorg. De TAJ schrijft hier o.a. over: "In dit verband bepleiten wij een vereenvoudiging van het woonplaatsbeginsel, dat tot veel extra uitzoekwerk leidt en tijdige en juiste facturering voor geleverde zorg in de weg staat." (Tweede Jaarrapportage Transitieautoriteit Jeugd, maart 2016, p. 4).

In de recente brief van de staatssecretaris aan de Kamer is meegedeeld dat in samenwerking met veldpartijen en VNG een voorstel voor vereenvoudiging van het woonplaatsbeginsel wordt opgesteld. Er moet nog een nadere toets worden uitgevoerd op de gevolgen voor het verdeelmodel. De uitkomsten daarvan worden meegenomen in het voorstel.

Voor die vereenvoudiging van het woonplaatsbeginsel hebben we een concrete suggestie: neem in principe het BRP (Basis Registratie Personen)-adres van de jeugdige als uitgangspunt. Het huidige woonplaatsbeginsel gaat uit van de feitelijke verblijfplaats van de gezagdrager. Gebruik van het BRP-adres is eenduidiger en minder vatbaar voor discussie. Het vaststellen van de gezagsdrager (anders dan ouders) brengt veel werk met zich mee (o.a. het raadplegen van het gezagsregister), daarom is het beter om het adres van de jeugdige als uitgangspunt te nemen.

Tot slot

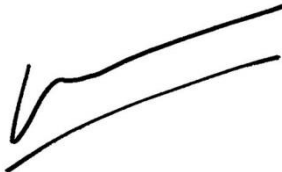
Er is veel in beweging in de jeugdhulp. De gezamenlijke inhoudelijke ambities, vastgelegd in 'Ruimte voor Jeugdhulp' staan nog steeds overeind, en we zijn blij dat alle partijen zich blijven inspannen om die ambities waar te maken. Het systeem dreigt echter vast te lopen in de huidige uitvoeringscomplexiteit. Daarmee komt de toegang tot en de kwaliteit van de jeugdhulp in gevaar.

Wij blijven ons inspannen om dat te voorkomen. Maar om de geschetste uitvoeringsknelpunten vlot te kunnen trekken zijn wij afhankelijk van de staatssecretaris die vanuit zijn stelselverantwoordelijkheid in een aantal landelijke randvoorwaarden kan voorzien. Suggesties daarvoor zijn genoemd in deze brief, wij informeren u daarover graag nader indien gewenst.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Mienke Kwist, secretaris Branches (Gespecialiseerde) Zorg voor Jeugd, E mkwist@ggz nederland.nl, T 06 1087 4467.

Wij wensen u een goed overleg op 30 juni.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes. The signature is slanted upwards from left to right.

namens de Branches (Gespecialiseerde) Zorg voor Jeugd:
Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, VGN, VOBC,

ir. P. van Rooij,
directeur GGZ Nederland